

chân po po hai lêt tama tam lem pêkin a um a; Lalpa'n nasa takin a dawm sâng a ni kha.

Tuorna hi vângduoina a ni kher naw a, Lalpa mi dawm sângna dinga malsawmna hmêl danglam a lo ni lem hlau hlak. Keima ngei khawm hi, accident thî ngam khawpa inrik ka tuok a, Lalpa'n a mi umpui naw leia tuok khawm ka ni nawh. Josef anga ka hringnun lam tuong hraw ding rênga Lalpa mi lo ruotpêk a lo ni lem. A tuor lâi chu rinumin, thlasietum hle sien khawm, a ra ruok chu a thlamuongthlâk hle thung a nih.

Tuorna khêlah Lalpa'n taksa le thlarâuah nasa takin a mi dawm sâng pha a nih. Ka tuor lâiin hrât naw tak pum khawmin, beisei-na lien tak neiin, Isu Kraws put angin tuorsel takin hma tieng ka phur rik chu phurin, inngai se lovin ka pan tât tât a, a rinumna hmun tam tak ka hmaa thing lien tak anga inkhang chu ka fe khêlpui ta a nih.

Pathien hin rimsikna hi mi'n pumpeltir a tum naw a, rimsikna kêra mi san suok hi a thil tum lem a nih. A thu el ni lo a, a practical-a thil hi mi hril hriet a nuom lei dâm a ni hlak. Rimsiknaa malsawmna hi mi'n hlawk dawktir a nuom a nih. A thlâwnin A nâupa Isu a mi pêk a, a bâk chu rimsiknaa hlaw suok vawng a ni tah. Thlan sa phul kêa fâk zawng dinga tawngsephur ei ni tlat. Phîngpui khawpna ding chawa rimsik tuor ei ni naw a, thlarâu damna ding tak tak hman ku hin tuor a lo tûl a nih. Pathien ram chu châna le tuorna khêla malsawmna a ni si a.

Lalpa'n a thu thar takin mal mi sawmpêk raw se.

HREPUITU

EDITORIAL - WHO ARE WE CHRISTIANS?
TUM "EI" NIH A KRISTIEN HAI HI?

ANLEH RINGNA THU LA HRE VE LO HAI HI TEH?
- Robert Velarde (Inlettu: L R Varte)

KHUOL INZIN
L R Varte

VANHAI KHIN PATHIEN ROPUIZIE AN PUONGLANG
Pu Hrangkaplien

HRÂT TAK LE HUOI TAKIN
John L. Pulamte

2021 Thupui: "KRISTA A BEISEINA HRING" 1 PETER 1:3

Hrepuitu

Hmar Christian Fellowship
Delhi

Chanchinbu Thlakip Suok

(Regd No:S/ND/599/2015)

Vol. 16 No. 1
Jan-Feb 2021

Editor:

L. Robert Varte

Jt. Editor:

Upa Lalsiemlien Pulamte

Editorial member:

Pu Immanuel Khawbung

Printing:

Pu Nehemiah D. Ruolngul

Contributing editors:

Pastor Lalditsak Inbuon

Pastor Lalsiesang Joute

Address:

Editor, Hrepuitu,
No. 1221

RK Puram, Sctr 12

N Delhi-22

Tel: +85888-06754

email: hrepuitu@yahoo.
com

**Hrepuitu a article insuo
hai, ngaidân suklanga
um(hai) hi HCF Delhi
ngaidan a(n)ni chuong
kher nawh. Ziektu tin
mawphurna a ni lem.
Pathien thu le artikul
insuo nuom hai chun
iengtiklai khawma editor
hai email ah thuziek hai
chu pek thei zing a ni -
Editor**

Editorial:-

WHO ARE WE CHRISTIANS? TUM “EI”
NIH A KRISTIEN HAI HI?

*Khaw lam ana ei lungril in ngatna
hai-
sum, thuneina, nina?*

*Hieng popo hi hun sawtne a ding an
nih, thlamuongna le himna tak an
tling nawh,*

*lengkim el hi Pathienah,
Ama le ei inlaichinna
a inngat a nih.*

*Eu inhumhimna chu
Ama a chau ni raw seh,*

*Ei tadinga thra tak
le ei mamaw a hriet,
Ama **angpui a siem** eini leiin,*

*A ditdan le thiltum khom chuchu ngei
chu a ni si.*

Ei nina ropui tak (Pathien nau nina)
hi min theinghil tir tumin, ei khangpui
pa hin hi khawvel thilhai hin nitin mi
thlem a tum zing hlak a nih.

châwk hlak. Ei Pathienin "**lengkim in tâ a nih**" a ti si a.

Châu le rimsi ngâwi ngâwia ei um lâi khawm hin Pathien chu
ei kuoma a um zing tho a nih. Vângduoina ei tuok a ni khaw-
min, Pathienin a mi thlathlam tah tîna a ni chuong nawh. Hât
tak le tuorsel takin tuor fan fan hlak ei tîu. Ei phur zo lo ding
phur rik Pathienin a mi pêk ngai nawh. Ei tuor muolsuo hu-
nah a ra hi a thlum nuom vieu a ni aw. A hnam pumin a ni
naw khawmin, a sângkuo puma tân tham hi ei tuornain a
hlaw suok châwk hlak a nih. Tuorna po poa hlâwk tak chu Isu
tuorna kha a nih. A ra chu khawvêlin ei tân a nih.

Israel-hai Aigupta sala an intâng lâi khan Pathienin a thlath-
lam nawh. A ðuoi suoktu ding Mosie a ruot el kha. Jona
tuipua pei thlâka a um khan Lalpa'n a thlathlam nawh; san
suoktu ding ngapui a ruotpêk el kha. Harsatna ei tîhai khawm
hi vângduoi thila ruot el ding hi a lo ni nawh. Pathien kut in-
langna dinga thil tlung dâm a lo ni lem hlak. Zân thim um
lovin arasi mawina a'n lang suok ngai nawh. Chuong ang tho
chun, harsat mangangna hmuna hin Lal hmêl a'n lang fie zuol
hlak. Thimbut a ni ta chun arasi hmêl hmu dinga i'n beisei ang
khan, i nunin inthimna (harsatna mangangna) a hmasuon ta
chun, Lal hmêl hmu dingin inbeisei hlak rawh. Khawvar a hnâi
po leh inthim a zuol hlak ang hin, thil ðha'n a mi hnai ta chun
thil ðha lo (mi dâltu) dâm an hung inlâr nuom vieu hlak.

Pathien mî nî leia thil ðha ngawt hi ei chan a ni bîk nawh. Job
kha hei ngaituo ta û'm, mi fel sawisêl bo a ni kha. Amiruokchu
a nâuhai po po le a ran ruol a sânga sâng têt an thipêk vawng a
ni kha. Sienkhawm "**Thil ðha mi petu chun thil ðha lo khawm
a mi pêk ve naw di'm a nih?**" a la ti thei a ni kha. Josef angin
tuorna khêlah malsawmna vurin a um a; nâu le ran ruol a

HRÂT TAK LE HUOI TAKIN

John L. Pulamte

Thu ka pêk che an' naw'm a nih?

Hrât tak le huoi takin um rawh; ƣi naw la, zâm bawk naw rawh, Lalpa i Pathien chu i fena taphawtah, i kuomah a um pei ding annâwm..." (Josua 1:9)

Pathien hi ieng-tik hun lâiin am ei kuoma a um hlak a? Iengtik huna'm a mi thlathlam hlak a? Chuong chu iengtin am ei hriet thei a?

Khieng zâwnahai khi a dawnna indik pêk a pawimaw hle a nih. A dawnna ei pêk indik ngai naw leiin beidawng lona ding hunah ei bei ei sukdawng rawp hlak a nih. Harsatna ei tuok rawpna san hi Pathienin a mi umpui naw lei ni'ng a ti? Lungngai beidawngna le mangangna ei tuok hlak hi Pathienin a mi thlathlam lei ni'ng a ti? Ni teu lo ve, ieng ang rinumna le harsatna ei tuok huna hai khawm hin Lalpa ei kuoma a um zing a nih. A mi thlathlam lei a ni ngai nawh. Josef khawm kha a unâuhaiin khurah an thlâk zo leh, sumdâwngtu kuoma an zawr hmang a. A pu nuhmeiin a suollui tum anga khêla a'n tum leiin lung inah a'n tâng pha a ni kha. Khânga sukrimsikna nasa tak a tuor lai khawm khan Pathien chu a kuomah a um zing tho a nih. Pathienin a thlathlam lei a ni dêr nawh. Pathien rem ruot dân lampui inkho tak chu hraw thlenga a um theina dinga khâng thil kha tuok a nih. A tâwpah, rinumna khêla malsawmna ropui tak chu vura umin, Faraw'n a hnuoi charah Aigupta ram ro rêltuah a sie ta a nih. Rinumna a tuor lâi khan chu Pathiena a ringna khawm châuin, a thla khawm se rum rum naw ni'm. Aigupta ram meua ro rêltu la hung ni'ng a tih ƣi khawm ring phâk dêr naw nih. Amiruokchu Pathien a ƣitna le a rimsik tuorna ra chu a hnam chipuihai chenin an sawr phâk a ni kha. Mî tâ ding chaua ei lo ngai hai dâm hi, a tâwpa chu ei beisei phâk dêr lovin ei tâ a ni hun dâm a la tlung

ANLEH RINGNA THU LA HRE VE LO HAI HI TEH?

- Robert Velarde
Inlettu: L R Varte

Hi zawna hi zawna indiknaw a nih ei ti nawh (an dik a nih), anachu a hung suokna chu lungril thratak a donna beisei nei a ni naw hlak a nih.

Rom 10:17 a chun “Chuongchun, ringna chu thu an ngaith-làka inthoka hung um a na, thû hrila um chu Isu Krista thû a nih” tiin an ziek a. Anleh ringna thu la ngaithla lo hai teh? Hi zawna hi Kristien sakhuo dodalna lakah zawna tlangpui a nih el bakah, Kristien hai dodal na a hmang a ni rawp hlak. Krista chanchintra la hri ve lo hai chu ringna thu an ngaith-lak naw leia thiemnaw eiin changtir hi bûkna le inkhina indik a ni am?

Hi zawna hi a donna pathum a thre thei a nih. Ei thuziek a hin hi zawna indontu hai thiltum iem a na, hi zawna donna thra tawk tak, le Bible in iem a hril a ti hai ning a tih.

Hi zawna hi ienglei hung intran am a na?

A tamlem chu, hi zawna hi mi lungril her danglamna tienga hmang a ni hlak. A zawna indontu pa/nu tieng nekin Kristien hai tieng hi buoina hi intumin ei um lem hlak a nih. Ana chu hi ei ti lei sek a, hi zawna hi zawna indiknaw a nih ei tina a ni nawh. (Zawna indik a nih), anachu iengleia indon am a ni hlak a, ti chu ngaituo ding a nih.

Ani ngei, hi zawna don nuomlo khom hi a thra chuong nawh, chuonga ei don nuom lo anga ei lo inlang pal chun, Kristien hai chun ringnawtuhai an ngaisak nawh annawleh a donna thra an neih nawh an mi ti thei a nih.

A chang chun, hi zawna hi lungril thratak puta indon khom um thei a nih, Pathien mizie indiktak hriet nuom lei damin.

Pathien chu mi popo hmangaitu a ni si chun, Gospel chanchin-thra la hri le lo hai chu a zuk thiemnaw el hin, a mizie chu mi nunrawng, lunginsietna neilo, le indikna hmol kengko lo anga inlang thei a nih.

Hi takah thil poimaw emem pakhat chu, hi zawna hi i don hnungin, in thuhrii chu mimal takah, Krista leh inlaichinna tieng herkir nawk ding a nih.

Hi zawna indona a point pakhat chu thudik leh inlaichinna a um tlat a nih. Hi zawna hin, a donna chu iengkhom lo nisien, Kristienna hi thutak a ni le a ni nawh a suk danglam am?

A suk danglam naw a nih.

Pathien chu a um ngei a, chun mihriem hai kuomah an lar tah a. Chun Krista chau hi Pathien panna lam a nih chun, ei zawna hin mi sukbuoi ngei a tih. Anachu ei buoi lei ringot in Kristien chanchin-thra thudik hi a thlak danglam chuong nawh.

Pathien Mizie, an puongna le ei donna

Ei zawna donna hi Pathien mizie leh an zawm a nih, chun An puonglang dan le ei nin ei donna a hin.

Bible takah hril chun, Pathien chu a Thienghlim a, andik a, an-thlak danglam ngai nawh a, chun Hmangaina a sip a nih. Chu umzie chu, Pathien chun iengtiklai khawmin thil indik thawng a tih.

Pathien Thupuon ei hril pha, Bible inchukhai chun pahnihin an thre a, chuonghai chu Pathien in a bik tak a an puong na le in-puongna vanthlang. Hieng inpuongna hai hi Pathien mihriem hai chungah direct le special takah an puonglangna a nih. *General revelation (natural revelation)* chu hi khawvel pangngai le ei lungril ah Pathien inpuong na chu a nih.

ni nawh.

Mihriem kutsuok boruok lawng hieng, *rockets* lê *satellites* hâi hmang a hmasâwnna hâi hi ei chapo pui a, hieng hâi leia ei dawngsâwng internet mei mei hin ei nun a hluosipa, Siemtututsuok leia hieng thil ei hmu thei a ni ti khawm dâwnchang lovin sun khuo zânkhuoin ei buoi ta sup sup el chu a ni ta. Mihriem siem vânlawng, satellites chi dang dang, *communication satellites, GPS, remote sensing satellites etc.* hâi hi kum ngâ vêl bâk dei lo, a thlengna ding a thar kâpsuokpei ngâi vawng an nih. A maktaduoi a tiem sêng lo, Vânvêla Pathien thilsiem ropui tak tak hâi hi chu chatuon dai vawng an nia, mihriem siem leh chu hrilkhî chi khawm an ni nawh. Sienkhawm Pathien thilsiem scientific dân lê ama ngêi khawm a scientist ropui zie ngâituo nêkin mihriem thilsiem tâwm tak hâi hi khawvêlin ei Pathien lem a ni tak tah. Siemtû châwimâwi nêkin a thilsiem a'nthawka malsâwmna ei dâwng hâi ei ngâihlu lem a, ̣hang thar tam tak lem chun Siemtututsuok chanchin chu thu nghawk um (*boring*) an ti pei tah.

A chungah Sam 19na lê Joba bung 38 & 39 hâi bi chiengin vawisûna Pathien hrefu lo rak khawpa khawvêl hmasâwnna ei invêitchil el ngâituo ̣hat chî ning a tih. Pathien ropui ding ziet, a thilsiem hâi a'nthawka ngâituo vang vang inla chu a hmabula bawkkhup hi ei rin ring a um nawh.

Vânvêla a thilsiem hâi ei ngâituo châng chu, a ropui ding ziet hi mihriem suisuok ruol chi a ni nawh. Chuong anga ropui lê thil thâwthei Pathien meu, ei suol ngâidamna dinga mihriem a hung pienga Kalvary Kraws-ah a hung thi el hi mak deu el a nih, hmangaina mak ti nâw thei a ni nawh.

VANHAI KHIN PATHIEN ROPUIZIE AN PUONGLANG

Pu Hrangkaplien

1. *Vanhai khin Pathien ropuizie,
Puongin an inhriettir hlak a,
Boruok zâu tak khin a kutsuok,
A tlàng insampui hlak a nih.*
2. *Sünni tinin an puong suok a,
Zăn tin a thiemzie an suklang (SAM 19)*

Ei khawvêl hmang mêk a hin Pathien ropui zie ngâituo nêkin a thilsiem a'n thawka mihriemin thil a hmu suok lê siem suok hâi ngâi ropui na'n ei sip lem ta a. Abîkin ƣhalâi khawvêl a hin internet hmanga an thil hmu hâiin an lungril a sipliem lemin Siemtu ropuina lê a thu hâi chu nghawkum an chang tah. Genesis a thilsiem chanchin nêkin *Evolutionary theory* an ngâinuomin an bengkhawn lem bawk. A thupêk a'nthawka hung um, Vânvêl (universe) a *celestial body* po po ngâituo chun *evolution theory* dâm hi chu ngâiropui khawp chu a ni nâw hlê. Ƣhang thar tam tak lem chun Genesis a thilsiem thu hi khawvêl inkhina lê in-mila an hriet nâw leiin ringhlâ chau ni lovin ringhlana'n an sip bawk. Hung um raw se, ti a thu petû ropui ding zie, a thilsiem hâi a'nthawk hang ngâituo ringawt khawm hin ringhlel ruol chu a ni nâw hlê.

Leihnuoia hringna (life system) a siem dân, solar system-in a control dân, sik le sâ (climate), temperature lê pressure system, ruo sâr dân, leihnuoi sâng a hausakna (minerals) po po, *heat & pressure* leia *automatic* a in siem, *tectonic movement* etc ei bîchieng khawma a siemtu thiem zie ngâituo suok ruol a

Rom ziek hmun hni a hin vanthlanga inpuongna (general revelation) hi suk lang a nih. Rom 1:20 chun “A nîna, mita hmu thei lo, a chatuon thilthawtheina le a Pathienzie chu leilung siem ƣira inthokin a thilsiemah chieng taka hmu le hriet theiin a'n langtir leiin mi tu khomin suonlam ding hrim an nei nawh” le Rom 2:15 a “Danin a phûthai chu an lungrilah an ziek ti nungchangah an suklang a, chu chu an sie le thra hrietnain a hrietpui a; lungrila mani inthiem le inthiem nawna an nei dân angin.”

Hieng chang pahnih hi ei lak kawp chun, mi tuel khawm Pathien hrietna chu lungril ah ei neih chit a, chuong hai chu thilsiemah chieng tak a hmu le hriet theiin an lang el bakah, Pathien in a mi pek, sie le thra hrietna lungril ah mani inthiem le inthiem-nawna a um a nih.

Korneli chanchin

II Peter 3:9 a chun “Lalpa chu a thutiem hlen kongah muongchâng anga mi threnkhatin an ring angin a muongchâng nawh. Tu khom bohman lo a, mi po poin an suol sim a, a kuoma an kîr a dit leiin nangni lakah a dawthei a ni chauh lem.”

Pathien chun mi popo Krista zarin Ama tieng an hung pan a nuom a, anachu mi popo in hung pan nawng an tih. Amiruokchu, tutum Pathien kona don an tah, annawleh, tu tunam don nawng an tah ti ei hriet nawh. Chuong ani leiin, Biblical Christianity chun nasatakin missionary hai sinthawna tieng a ngaipoimaw reng a nih.

Rom 10:13-15 hin Kristien evangelism chu Gospel la hrie lo hai kuomah intlun hi a ngaipoimaw emem a nih.

13. “Tu khom Lalpa hming lam taphot chu sandamin um an tih” a ti a nih.

14. Anleh, an ring naw chu ieng tin am ko an ta? Thu an hriet naw chu ieng tin am ring thei an ta? Thuhriltu um loin iengtin

am hrieng an ta?

15. Tir an ni si naw chun ieng tin am thu hril an ta? "Thil thra chanchin lawmum intluntuhai kè chu a va mawi de!" ti ziek a ni kha.

Zuk hril fie chun, Kristien hai chun nasatakin Krista chanchin hi nasatakin an thedar a nih a, chu leia “a la hrie lo hai” kuomah chanchinthra hi hrietna hun thra hmung an tih.

Missionary chanchin tamtak ei hriet tah hai hin Pathien thu la hre ngai thak lo, nisienlakhawm Pathien in a thil siem hai hmanga an puongna hai lo ngaiven hai chu a nakie tieng Kristien missionary haiin an va sir hai chanchin hriet ding tamtak a um a nih.

Bible a khom hieng ang chanchin pakhat, Korneli a chanchin a hmu ding a um.

Hi mipa khom hin Pathien ngaisak mi a nih a, anachu Krista chanchin chu a la hriet nawh.

Anachu hi mipa hin Pathien chu a lungril popova hriet a nuom tlat leiin, Tirko Peter leh an intuok a, Krista chanchin a hril tah a nih (Thilthawhai 10).

Ngaidan indiklo

Christopher Morgan le Robert Peterson hai lekhabu* ziek “Faith Comes by Hearing” ti a chun “iengtinam Gospel la hre lo hai in, an sandamna dinga trul, an hriet naw leia hremhmun a fe ding hi thil indik ni thei a ta? Hi zawna hi an lang dan a chu indik anga inlang, anachu ngaidan indiklo tamtak a um a nih.”

Hieng “ngaidan indiklo” hai hi ieng ieng am an nih a?

A hmasatak a ding chun, thiemnaw inchangtirna chu Gospel ei hnawl lei anga ngai na hi a nih. Bible in a mi hril angin, ei

Khawvel a ei cham suong, Pathien inza le tri dekin um ding (1 Peter 1:17).

Pathien tri a a dan hai inza ding (Sam 119:120).

Chapo lo a, Pathien tri ding (Rom 11:20-22).

Thralai um dan ding: “Thil iengkim hi ka kuta siem, Ka'n umtir vong a ni naw maw?” Hi hi ka ngaih lut zawng a nih: Lungrila inngaitlawm hlak mi, Lungrila insîr ngawi ngawi mi, Ka thu inzaa inthin hlak mi” (Isai 66:2).

Mi var chun suol a tri a (Thuvar 14:16).

Tri le inthin pumin, in sandamna thaw suok ro (Filipi 2:12).

Chuongchun, ram sukhnîng thei ruol lo ei nei leiin lawm ei tiu, inzà tak le ti tak pumin a lawmzawngin Pathien rong chu bawl ei tiu (Hebrai 12:28).

Tulai damsung chova Krista chung a beiseina nei lo ding (1 Korinth 15:19).

Hausak nuomtuhai ruok chu thlêmnaah an lût a, châkna invêthlâk le tiumah an inawk a, sietna le boh mangna khurah an tlu lût hlak. Tangka sum ngainat hi suol tinrêng bul a nih. Sum hau tumna luotah threnkhat chun ringna hi an nghatsan a, lungngaina tam takin an lung a sun tlang hlak (1 Timothy 6:9-10).

THU KHARNA

Sum ngainatna lakah inthier fihlîm unla, in thil nei tawk sengah lungawi ro. Pathien ngeiin, "Thlâthlam ngai nawng ka ti che a, Zâmsan ngai bok nawng ka ti che" a ti si a. (Hebrai 13:5).

in innui ri chu lungngainain inchang sien la, in hlimna chu ngûinaah inchang raw se (Jakob 4:8-9).

Mikhuol le khuolzin el ei ni leiin, thlarau do hlaktu, tisa chak-nahai bansan ding ei nih: Unauhai, hi khawvela hin ram dang mi le mikhuol el in ni leiin, in thlarau kala do hlaktu chàkna suolhai laka chun inthier fihlîm dingin ka ngèn chêu a nih (1 Peter 2:11).

Tleirawl chàkna suol chu nghatsan la, lungril thienghlim taka Lalpa lamtuhai leh felna dâm, ringna dâm, hmangaina dâm le inremna dâm hnot lem rawh (2 Tim 2:22).

Khawvel chaknahai bansan le Pathien ngaisaknawna bansan ding (Tita 2:12-14).

Khawvel dan anga um lo ding (Rom 12:2).

Ringnawtuhai nuomzawnga porchè taka khawsa a, tisa chàk-naa inhmang a, uoiin inrui a, hlimhlop le zu hmun hlimna chèn a, mi lem biekna tirdakum taka kha hmaa hun inkhaw ral zozai kha a huntawk tah. Tu hin an nuomtawlnaa in intawl ve ta naw leiin mak an ti a, an hril siet chêu a ni hi (1 Peter 4:3-4).

Vanram mi ei ni leiin, hi khawvel a chu mikhuol, inzin mi, “refugee” el ei nih!

INFUINA

Khawvel le a sũa umhai hi hmangai naw ro. Tu khom-in khawvel hi a hmangai chun Pa chu a hmangai naw a nih. Khawvela thil um po po-tisa chàkna hai, mit chàkna hai, mani thil nei le thil thaw uongpuina- hai hi Paa inthoka suok a ni naw a, khawvela inthoka suok a ni lem. Khawvel hi a chàkna pumin a bohman mèk a, Pathien ditzawng thawtu ruok chu kumkhuoin hring zing a tih (1 John 2:15-17).

thiemnaw inchangtirna hi misuol ei ni lei lem a nih, Gospel ei hnawl lei ni lovin.

Chu khelah, Pathien thutak, a thilsiem hai an an suklang hai chu hnawl tuhai chungah Pathien lungsenna an lang hlak a nih. Titak em a chu, Pathien hre ngai thrak lo hi Bible in an um nawh a ti lem a nih.

Morgan le Peterson hai hin ngaidan indiklo dang pakhat an hril sa chu hihi a nih. “Rorel indik le lunginsietna ngai suolna hi a nih.” Pathien chu mi lunginsiet thei tak a nih, chuleia Krista zara ama pom tu hai tadinga Sandamna lam a siem reng a nih. Hieng lai zing hin Pathien chu rorel indik hlak a ni leiin, mani suolhai insirnawtu hai chu hmu threl naw nih.

Lalpa Lam hi a lien tawk a nih.

Hihi ei hriet a nih. Pathien chun Gospel hi direct takah hmulo hai chungah khom indik takin thawng a tih a, chuong ang bokin, direct takah hmu hai chungah khom.

Anachu Pathien lam hi a chin taluo a nih?

Teu love, Pathien lam hi mi tuel khom Krista pom nuom tuhai tadingin lam lien le thawveng tak a nih.

Zawna poimaw tak ei don thei lem ding chu Isu in a thuoiruoi hai an don kha a nih. Ama chun an kuomah, "An leh nangnin tu am ka nih in mi ti a? a ta." Matthai 16:15.

Ama chun, "An leh, nangnin tu am nia in mi hriet?" a ta. Peter chun, "Krista chu i nih" tiin a don a. Marka 8:29.

Ama chun, "An leh, nangnin tum a nih in mi ti a?" a ta. Peterin, "Pathien Krista chu i nih" tiin a don a. Luka 9:20.

*Christopher W. Morgan and Robert A. Peterson, editors, Faith Comes by Hearing (Inter Varsity, 2008), 241.

KHUOL INZIN

L. R. Varte

“Dittakhai, mikhuol le khuolzin el in ni leiin, thlarau do hlak-tu, tisa chaknahai bansan dingin ka ngen cheu. Jentelhai lai in changzie chu mawitak ni raw seh” (1 Peter 2:11).

Bible a ei tlatuhai an kum ka zuk tiem chu, Adam kum 930, Kaina kum 730, Seth kum 912, Enoch kum 365 nih in van tieng lakhmang in a um a, Methusel kum 969, Jared kum 962, Lamek kum 777, Noah kum 950, Shem kum 600, Abraham kum 175 lai an dam tawl a. Tulai mihriem dam sung kum chu average in kum 72 a nih a, chun a dam sawt tak chu France nupui pakhat, kum 122 a dam a nih.

Mihriem hi chatuon dam dinga Pathienin a mi siem ei nih a. Nisienlakhawm Eden a ei bawsietna suolna leiin, thina chu ei hmasuon a trul tah a, nisienlakhawm Pathienin a mi siem, mihriemhai a mi hmangai em leiin, chatuon hringna ei nei thei na umsun chu A naupa Isu Krista chu ei suol aia thi dingin a hung tir a trul tah a nih. Krista chu nithum hnungin thina hne in a thonawk a, Isu Krista thina le thonawkna ringtu taphot chu, chu ei ringna chu Pathienin ami pom pek (accept) leiin, Krista zara chatuon hringna ei chang thei dingin Pathien in lam a hung mi hung siem pek tah a nih, chuleia khawvel le thina khom ngamtu ei nina chu a lo ni tah. Khawvel popo hnena/ngamna chu mani inhriet chieng na a nih.

“Ei” ni na chu Krista ah thup ruk a lo ni tah, Chuleiin, hi khawvel a hin iem thaw dinga um am “ei” nih a? Iem “ei” mission? Iem “ei” aim in life? ti hai hi ngaituo hlak ding ei ni reng a nih.

(Hitakah “ei” ti a hin, eini Krista ringtu, piengthar, Thlarau Thienghlim baptisma chang ta hai, ei ti na a nih).

• “An mitthli po po hru hul a ta, Thina hrim um ta naw ni a, Lu sùn hai, trap hai, natna hai um nawk ta ngai bok naw nih; Thil hluihai chu an liem ta si a”tiin a hung hril a (Thupoon 21:4).

HI KHAWVEL HI EI IN TAK TAK ANI NAW LEIIN, IENG ANG LUNGRIL PUT AM EI NI DING

Sienkhom, ram thra nawk zuol, vana um chu, an ngai lem a nih. Chuongchun, Pathien khomin an Pathien ni a'n zak naw a, an ta dingin khawpui a lo buotsai tah a nih (Hebrai 11:16).

Hmu thei hin a mi thruoi naw a, ringnain a mi thruoi lem a nih (2 Korinth 5:7).

“Hângthîm le tuièkin an fàk siet theina, rûkruhain ver popa an inrûk theina hnuoia hin in ta dingin ro inkhawl naw ro. Hângthîm le tuièkin an fàk siet thei nawna, rûkruhain ver popa an inrûk thei nawna vana chun in ta dingin ro inkhawl lem ro. I ro umna taphotah i lungril khom a um hlak si a.” (Matthai 6:19-21).

Nuhmei hring mihriem nun hi, A hang tawi èm ém vei leh, Buoina ngota sip a nih. Pâr ang a hung vul liet a, Sawtnawteah a chuoi a, Hlim intawl zing ang elin, A bo nawk nghal el hlak si (Job 14:1-2).

Khawvel in min thiem naw a tih: Ringnain Nova chun thil hung tlung ding chungchang hrillawkna a dong chu Pathien tina thienghlim tak neiin a sùngkuo himna dingin long a tuk a. A ringna chun khawvel thiem naw a'n changtir a, ringna leia thi-em inchangtirna rochungtu a lo ni tah. (Hebrai 11:7).

Vangneina hmutuhai thik lo ding: Hi khawvel mi, ringnawtu hai hausakna le nun inhnar lo ding. Pathien hnai ro, ama khomin hnai a ti chêu. Mi suolhai, in kut sawp fai unla; lêmderhai, in lungril sukthienghlim ro. Beidong unla, lungngai unla, trap ro;

2:17).

- Eini chu ei khawsakna van ah a ni sia: Eini ruok chu vùn khuo-le-tui ei na, vùn inthoka ei sandamtu Lalpa Isu Krista hung nawkna ding chu nghâkhâ takin ei thlir a nih (Fillipi 3:20).

- Ei chêngna hnuoi in hi triek sien khom, kuta bawl lo chatuon in hlun, Pathien buotsai chu vùn ah ei nei ti ei hriet. Tuhin vùn thuom ei inbel hun ding nghâkhâin ei inrùm takzet a, ei inbel pha chun saruokin lêng ta nawn ei tih. Hi taksa ina ei la chêng sùng hin thawpikin ei inrùm a, ei sil lai hlip thlâk ei nuom lei ni loin, vùn thuom sil thuo vat vat ei chàk lei a nih; chu pha chun thi thei hi hringnain lem zo tàng a tih. Chu dinga mi buotsaitu chu Pathien a ni a, thil la hung tlung ngei dinga a tiem zakhamna dingin Thlarau a mi pèk a nih. Chuongchun, taksa ina chêng ei la ni lei chauha Lalpa kuoma la um hrì lo ei nih ti hrein ngai muong takin ei um rop hlak. Hmu thei hin a mi thruoi naw a, ringnain a mi thruoi lem a nih. A nih, ei ngai a muong a, hi taksa hi màksana Lalpa kuoma um chu ei thlang lem hrim a nih. Chuleiin, taksa ina chêng ei la ni amanih ei ni ta naw amanih khomin ama chu suklawm ei tum tlat a nih (2 Korinth 5:1-9).

- Chun, hringna tui vadung, krustal lung anga fîm, Pathien le Beramte lalthungphaa inthoka hung luong suok, khawpui kot-thlèr lailung taka luong chu a mi'n entir a. Vadung kam tuoka chun Hringna Thing chi hrang hrang sawmpahni, thla kipa ra a um a, a hnahai chu hnam tin damna a nih. Trongsephur hrim um nawk ta naw ni a, chu taka chun Pathien le Beramte lalthrungpha inngat lem a ta, a siehlawhai chun a rong bawl an ta, A hmêl hmu zing tàng an ta, a hming chu an bawkah chuong a tih. Zàn um nawk ta naw ni a, khawnvar var le nisa var ngai ta naw ni hai a, Lalpa Pathien chun anni chu a ên ding a ni si a. chatuon chatuonin inlal an tih (Thupuon 22:1-5).

Johan 3:7 a chun “I piengthar ding a nih ka ti hi mak ti naw rawh” tiin ziek a nih a.

PIENGTHARNA HI IEM A NIH A?

Piengthar ti chu Thlarau Thienghlim baptisma chang leia Ringna (FAITH) neihna a nih.

Chuleiin John 3:3-5 a Isu trawngbau hi a poimaw emem a nih. “Chun Isun a don a, a kuomah, “Titakzetin, titakzetin, ka hril che hi, mi tukhom a piengthar naw chun, Pathien Lalram hmu thei naw nih, a ta.”

Johan 3:16 a chun "Pathienin khawvel a hmangai êm leiin a Naupa khat nei sun chu a pèk a, ama ring taphot chu bohman loa chatuon hringna an nei lemna dingin.”

John 3:36 a chun “Naupa ring taphot chun chatuon hringna a nei a; Naupa ring nawtu ruok chun hringna a nei naw a, Pathien lungsenna chu a chungah a fu zing a nih” a ta,” 1 Johan 3:9 a chun “Tu khom Pathiena pieng chun Pathien chí a pâi tlat tah leiin thil suol a thaw zui zing nawh; Pathiena pieng tah a ni leiin suol a thaw zing thei ta nawh” ti a nih.

PIENGTHARNA PROCESS

1.Pathien lunginsietna naw chun, dan rorelna hnuoia mihriem hi thi ding ei nih (Rom 2:12).

2.Thisen insuo naw chun, ngaidamna hrim a um nawh (Hebrai 9:22).

3.Krista ei aia thi: Suol tiengahai thi ta in, felna tienga ei hring theina dingin, ama ngeiin a taksain thinga khan ei suolhai a phur a, ama vuokna vuolhai chun sukdamin ei um tah (1 Peter 2:24).

Krista chu ei aia trongsephur chu lo niin, dan trongsea inthok

chun a min tlan suok ta a (Galati 3:13). (“Thinga hemde chu tongsephur a nih” tia ziek a ni ang khan).

4.Chuleiin thinaa baptisma changin, a kuomah phumin ei um ve ta a, chuongchun, Pa ropuina mithi laia inthoka KRISTA a keitho ang khan, eini khom hringna thara ei um theina dingin (Rom 6:4).

1 Johan 4:7 a chun “Dittakhai, inhmangai tuo seng ei tiu; hman-gaina chu Pathiena inthoka suok a ni si a. Tu khom hmangaina nei chu Pathiena pieng a nih; Pathien a hriet bok” ti ziek a nih.

1 Johan 5:18 a khom “Tu khom Pathiena pieng chun thil suol a thaw zui zing nawh ti ei hriet; Pathiena a piengna khan a vèng him a, misuol chun a tawk thei nawh” ti a ni bok a.

1 Johan 5:4 a chun “Pathiena pieng taphot chun khawvel hi a ngam hlak. Khawvel hnea ngamna chu ei ringna hi a nih.”

Awleh, ei thupui tieng zuk lut nawk tah in la. Ei thupui hrilfiena dingin Krista a ei nina hriet chieng a trul phot leiin, piengtharna hi hril naw thei naw a ni leiin, ei nina indiktak ei hang hril phot nasan chu a nih.

EI THLATUHAI KHOM IN NEI LO AN NIH

- Nangni lai mikhuol le khuolcham el ka nih (Genesis 23:4).
- Chun Jacob Chun Faraw kuomah “Ka khuol inzin kum chu kum 130 a na...” (Genesis 47:9).
- Kan thlatuhai popo ang bok khan i hmaa hin ram dang mi le mikhuol el kan ni si a; Hi hnuoia hin kan ni hai chu hlim ang el a na, beisei dang hrim khom a um nawh (1 Kronikul 29:15).
- Ringnan Abraham khan a fena ding khom hri lovin, mi ramah khuolzín angin a cham a nih. Ram thra lem Pathien thutiem kha

a hriet tlat (Hebrai 11:8-9).

• Chuong po po chu ringna neiin an thi tah a, thil tiem hai chu chang lovin, nisienlakhawm chuonghchu hlatakah inthokin hmuin an lo lawm a, hnuoia hin mikhuol le khuolzín el an ni ti an inhrietter ta bok a.

• Chuong ang chauh chu an nih ti hretuhai chun mani ram hlun ding an zong lem hlak ti an suklang. Nisienlakhom tuhin chu ram thra nawk zuol ngai an na, chu chu, vana um a nih. Chuongchun, Pathienin an Pathien tia um chu a'n zak nawh, an ta dingin khuo chen a lo buotsai pek ta sia (Hebrai 11:13-16).

Eini ringtu hai khom, hieng ang lungril put ding ei nih. Anachu ei lungril put hai ruok chu iem a na? Duamna in ei sip a. Tuta ngirhmun nek hin zuk changkang met lang, sum zuk inkhaw!rawn met lang, inthra deu met zuk nei lang, hi khawvel hi la chen met lang ti damin ei lo ngaituo thei a nih.

HI KHAWVEL HI A SIE DING A LA NI LEIIN EI IN TAK TAK AN-NAWH

- Leilung la bo ata (Hebrai 1:10-12). Vanhai khom la bo an ta. Silfen angin la hlui an ta. Puon angin la zuol an tih. Lalpa ni chu rûkru angin hung tlung a tih.
- Chu ni chun ri râpthlâk tak leh vâk khi bohman a ta, a sînga um po po kàng hmang a ta, hnuoi khom a sînga um po po leh kàng fâi a tih (2 Peter 3:10).
- Hnuoi le van bo a ta, ka thu ruok chu bo hrim hrim naw nih (Matthai 24:35).
- Khawvel hi a chàkna pumin a bohman mèk a, Pathien dit-zawng thawtu ruok chu kumkhuoin hring zing a tih (1 John